สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๓๐๒๒ /๒๕๖๑
วันที่ ๒๒ เวลา ๑๕.๓๐

ที่ กค ๐๔๐๙.๓/๓๒๑๗

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง รายงานการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. รายงานการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง รายงานการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๓) รวมทั้งเป็นไปตามนัยมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลัง ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>เรื่องเดิม</u>

ตามประกาศสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง แต่งตั้งคณะผู้ตรวจสอบการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา นายกรัฐมนตรี และผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติแต่งตั้งอธิบดีกรมบัญชีกลางและคณะบุคคลที่อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายคณะหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการรับจ่ายเงินและทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสาร หรือหลักฐานอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และรายงานผลการตรวจสอบให้สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีทราบ ตามนัยมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

เพื่อให้คณะรัฐมนตรีรับทราบรายงานการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านการเงินการคลัง

๓. <u>สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย</u>

ในการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้ตรวจสอบข้อมูลของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยแบ่งการตรวจสอบเป็น ๓ ประเภท คือ การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และการตรวจสอบทางการเงินและบัญชี ดังนี้

๓.๑ การตรวจสอบการดำเนินงาน

๓.๑.๑ <u>วัตถุประสงค์การตรวจสอบ</u>

เพื่อให้ทราบว่าการบริหารงบประมาณ การเบิกจ่าย การใช้ทรัพย์สิน และการดำเนินงานตามแผนงาน งาน โครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ประหยัด และมีการควบคุมภายในที่ดี

๓.๑.๒ <u>ขอบเขตการตรวจสอบ</u>...

๓.๑.๒ ขอบเขตการตรวจสอบ

ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผนงาน งาน โครงการของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่มีวงเงินสูงหรือมีการดำเนินการต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑.๓ ผลการตรวจสอบ

(๑) การบริหารงบประมาณยังไม่เป็นไปตามแผนงบประมาณ ทำให้มีเงินเหลือจ่ายสะสมตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๘ อยู่ในบัญชีเงินฝากธนาคาร จำนวน ๑,๙๘๘.๐๘ ล้านบาท โดยนำฝากในบัญชีเงินฝากประจำ จำนวน ๑,๐๐๐ ล้านบาท และบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ จำนวน ๙๘๘.๐๘ ล้านบาท

(๒) การเบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดและไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรร เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่วนกลางมีโครงการที่จะต้องดำเนินการตามแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๙๐ โครงการ แต่ดำเนินโครงการได้เพียง ๔๗ โครงการ คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๒๒ โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างสถาบันธรรมาภิบาล โครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ระยะที่ ๒ จำนวนเงินรวม ๔๙๒,๗๐๐,๒๐๐ บาท ยังไม่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ เป็นต้น

(๓) การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน ได้แก่ อาคารอำนวยการของโครงการก่อสร้างสถาบันธรรมาภิบาลยังไม่ได้ใช้งาน แต่มีค่าใช้จ่ายจากการเสื่อมสภาพและบำรุงดูแลรักษาทรัพย์สินที่ไม่ได้ใช้งาน

(๔) การดำเนินงานตรวจสอบหน่วยงานของรัฐ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหน่วยงานที่ต้องตรวจสอบรับรองงบการเงินไม่น้อยกว่า ๘,๘๐๐ หน่วยงาน โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีแผนการตรวจสอบ จำนวน ๕,๓๑๔ หน่วยงาน สามารถตรวจสอบรับรองงบการเงินได้จำนวน ๔,๑๓๘ หน่วยงาน และพบว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินส่วนกลางมีแผนการตรวจสอบ จำนวน ๑,๔๔๗ หน่วยงาน แต่สามารถตรวจสอบได้จำนวน ๑,๒๒๖ หน่วยงาน ทำให้งบการเงินของหน่วยงานของรัฐหลายแห่งไม่ได้รับการตรวจสอบรับรอง ส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของงบการเงินของหน่วยงานของรัฐและงบการเงินของแผ่นดิน ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลจากงบการเงินไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานหรือตัดสินใจทางการเงินการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพ และอาจนำไปสู่การทุจริตในการใช้จ่ายเงิน

ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะให้จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินเหลือจ่ายสะสม กำหนดมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงิน การติดตามผล และเพื่อให้งบการเงินของหน่วยงานของรัฐได้รับการตรวจสอบรับรองอย่างทั่วถึงและเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. .... ควรเร่งรัดให้มีการจ้างภาคเอกชนตรวจสอบงบการเงินของหน่วยงานของรัฐภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ระหว่างดำเนินการตามข้อเสนอแนะดังกล่าว

๓.๒ การตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์การตรวจสอบ

เพื่อให้ทราบว่ามีการปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๒ ขอบเขตการตรวจสอบ

ตรวจสอบผลการปฏิบัติงานด้านพัสดุ ด้านการเงินและบัญชี พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๒.๓ ผลการตรวจสอบ...

๓.๒.๓ ผลการตรวจสอบ

(๑) การปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการรับ การจ่าย และการเก็บรักษาเงิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เช่น มีการเสนอรายงานทางการเงินประจำเดือนต่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และประจำไตรมาสต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินล่าช้า มีการส่งใช้เงินยืมราชการล่าช้า และไม่บันทึกการส่งใช้เงินยืมราชการ ไม่จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และไม่ลงลายมือชื่อในส่วนของหัวหน้าส่วนราชการ เป็นต้น

(๒) การปฏิบัติไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับอื่นๆ ของทางราชการ เช่น เบิกค่าเช่าบ้านเกินสิทธิ เบิกค่าสวัสดิการศึกษาบุตรและค่ารักษาพยาบาลเกินสิทธิ ไม่จัดทำรายงานขอซื้อขอจ้างก่อนดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ไม่ได้รายงานข้อมูลของคู่สัญญาที่ต้องแสดงบัญชีรายรับ รายจ่ายต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและกรมสรรพากร เป็นต้น

ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอแนะให้มีการปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กำชับให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ การตรวจสอบทางการเงินและบัญชี

๓.๓.๑ วัตถุประสงค์การตรวจสอบ

(๑) เพื่อให้ทราบว่าการรับจ่ายเงินและทรัพย์สินต่างๆ เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) เพื่อให้ทราบว่ารายการต่างๆ ที่ปรากฏในรายงานการเงินมีความครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และจัดทำภายใต้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด

๓.๓.๒ ขอบเขตการตรวจสอบ

ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สิน บัญชี ทะเบียน เอกสารหรือหลักฐานอื่นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๓.๓ ผลการตรวจสอบ

รายงานการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน รายงานรายได้แผ่นดิน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน ซึ่งจัดทำขึ้นตามเกณฑ์คงค้างตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และมีข้อสังเกต ดังนี้

(๑) การบันทึกบัญชีที่จัดทำนอกระบบ GFMIS (บัญชีที่ทำด้วยมือ) มีรายการไม่ครบถ้วนถูกต้อง และไม่เป็นปัจจุบัน ได้แก่

(๑.๑) การใช้บัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวกับหนี้สินไม่สอดคล้องกับผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เช่น บัญชีเจ้าหนี้ บัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และบัญชีใบสำคัญค้างจ่าย เป็นต้น

(๑.๒) บันทึกบัญชีไม่ตรงตามวันที่เกิดรายการ (วันที่ตรวจรับ) หรือตามงวดบัญชี เช่น บัญชีครุภัณฑ์เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง และอุปกรณ์ บัญชีลูกหนี้ค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี เป็นต้น

(๑.๓) บันทึกบัญชีสูง (ต่ำ) เกินไป เช่น บัญชีรายได้ค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี บัญชีลูกหนี้ค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี บัญชีค่าเสื่อมราคา บัญชีครุภัณฑ์ เป็นต้น

(๒) ระบบการควบคุมภายในไม่เพียงพอเหมาะสม และไม่ปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

(๒.๑) การประสานและสอบทานข้อมูลให้ถูกต้องตรงกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกันยังไม่เหมาะสม เช่น การบันทึกข้อมูลการจัดซื้อวัสดุระหว่างปีในระบบวัสดุ (AFMIS) ไม่ตรงกับบัญชีแยกประเภท การบันทึกการตัดจำหน่ายครุภัณฑ์ เป็นต้น

(๒.๒) ระบบการรับรู้รายได้และลูกหนี้ค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชียังไม่เหมาะสม โดยส่วนกลางเป็นผู้บันทึกรับรู้รายได้และลูกหนี้ที่เกิดขึ้นในส่วนภูมิภาค

(๒.๓) การติดตามการชำระหนี้ของลูกหนี้ค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีมีความล่าช้า

(๒.๔) การบันทึกข้อมูลในทะเบียนคุมยังไม่ถูกต้อง ครบถ้วน เช่น ทะเบียนคุมทรัพย์สินไม่มีข้อมูลรหัสลักษณะคุณสมบัติ วิธีการได้มาของพัสดุ และข้อมูลในทะเบียนไม่ตรงกับรายการที่มีอยู่จริง ทะเบียนคุมวัสดุคงคลังไม่บันทึกรายการซื้อเพิ่มและจำหน่ายที่เกิดขึ้นในระหว่างงวด ทะเบียนคุมเงินทดรองราชการไม่มีการบันทึกรายการชดใช้ เป็นต้น

ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อสังเกต (๑) - (๒) เรียบร้อยแล้ว

๔. <u>ข้อเสนอของส่วนราชการ</u>

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า งบการเงินแสดงฐานะการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๘ และผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด กระทรวงการคลังจึงขอให้นำรายงานการตรวจสอบสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
กองตรวจสอบภาครัฐ
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๓๗๔
โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๒๗